



N

3-4

რ ქ ტ რ ვ ბ რ ე ლ ი

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. პარისის კომუნა—ლექსი გ. კაქახიძის 1
2. პიონერის დედა—მარიკა შიქელაძის 2
3. თესვა—ლექსი შიო მღვიმელის 7
4. პირველ მამის საშეფო სოფელში—გ. კაქახიძის 8
5. საპირველმამისო—შიოსი 14
6. ჩვენ დამკვრელები ვართ—ცქვიტის 15
7. კაკ-კუკ—შიო მღვიმელის 19
8. რა მოხდა ქალაქ კოლოში 20
9. ქობის ნაცვლად—მარიჯანის 22
10. რევოლუციონერი ბავშვები 24
11. გაუმარჯოს კულტებტაფეტას—ს. გ-ა 30
12. ტუის მცველი მიშიკო—ვ. გ. 32
13. აღდგომის წინ—იანო 35
14. მოვსპოთ მანებლები 39
15. თევზების მოძრაობა გაზაფხულზე 41
16. კოლექტივი და ლექსი—ოსაგრელ 43
17. გახართობი—გარეკანზე



პარიზის კომუნა

დიდი ხნის წინ მტარვალებს
 აუჯანყდა პარიზი.
 ქუჩა იქცა სანგრებად,
 ხალხი ქუჩდა ზარივით.
 ბრძოლის ცეცხლით მტარვალნი
 ბოლოს ხალხმა მოლუნა
 და ქალაქში გამართა
 ზეიმივით კომუნა.
 ხალხი იყო სარდალი,
 ხალხი იყო მთავრობა.
 ხალხში იყო ძალა და
 იყო ამხანაგობა.
 მუშა მუშას დაენდო,
 გაუსწორდა ქალი კაცს;
 იგრძენეს დიდი შვეება და
 ძმურად მისცეს მკლავი მკლავს.
 ბავშვებიც კი, ბავშვებიც
 იყვნენ გასაკვირველნი:
 გვერდში უდგენ მშობლებს და
 იბრძოდნენ, ვით გმირები...
 მაგრამ მტერს არ ეძინა,
 მტერი გახდა ცბიერი:
 ვერსალიდან მოვიდა
 ველურივით ტიერი.
 არ დაინდო ხალხი მან,
 არ დაინდო ბავშვებიც,
 ხალხზე გაიჯირითა
 ყუმბარების დაშენით.
 იყო მარცხი... მაგრამ ხმა
 ბრძოლის ისევ გაისმა:
 ოქტომბერმა ეს მარცხი
 გამარჯვებით დაიხსნა.

562

პიონერის მეგობარი



როცა პირველად ზიონერკოლექტივში საუწყურე, დედანქმა არც კი იცოდა. ეს საში წლის წინად მოხდა. მე მაშინ თერთმეტი წლისა ვიყავი. მამა დიდი ხნის მკუდარი იყო, დედა კი მდიდარ ვაჭართან იყო შინამოსამსახურედ. იმ სახლში სულ კომკავშირელებსა და ზიონერებს აცინებდენ. დედანქმიც მათ აჭეოლოდა და დარწმუნებული იყო, რომ კომკავშირელებზე უარესი დედამიწის სურეზე არაფერს დადის.

ერთ დღეს, არ ვიცი როგორ, გაეგო, რომ მე ზიონერი ვარ. ხსტებს ტირილ-ყვირილი. სმზურობასზე მესობლები მოკროფდენ. დედანქმი მოსთქვამდა და მესობლებს შესჩიოდა:

— გადამირიეს იმ წყეულებმა შვილი! კანა იმისთვის გაუზარდე და გადაეკვდი, რომ ქუჩა-ქუჩა ისეტიალოს და დოლი უბრა-სუნოს? მერე ზატარებსაც აიუოლიებს... დამეღუპა ოჯახს!

მესობლები თანაგრძნობით იქნეუდენ თავს; ერთმა მოხუცმა მუშამ უთხრა:

— ნუ ცხარობ, დედაკაცო, ხომ არ მომკუდარა ეს ბაღლი. ვერ ვხანოთ, ვეგბ ისეთი კაცი დადგეს, რომ იმ შენ ღიპიან ვაჭარს ჭკუაც ასწავლოს.

სამი დღე მეზუტებოდა დედა, მერე კი ნელ-ნელა მეურიგდა ხემს ზიონერობას.

წელიწადზე მეტი გავიდა. მოახლოვდა რვა მარტის დღესასწაული. კოლექტივში ამ დღესასწაულის მნიშვნელობა აკვიხსენეს და დაგვაუაღეს — ხვენს დედებს კარგად გასეიმებინოთ ის, თანაც განუუმარტოთ მისი მნიშვნელობა. ქალთა წრიდან მივიღეთ კინოს უფასო ბილეთები და შეკითხვები: „არის თუ არა დედაშენი და-

ზღვეული? კავშირის წვერია თუ არა? იცის თუ არა წერა-კითხვა? იცნობს თუ არა ქალთა წრეს?“

ეველა ამ კითხვასე მე უნდა მეზახუნა: არა. არა. არა. არა.

7 მარტს, საღამოს, როცა დედა სამუშაოდან დაბრუნდა და ეველანი ჩაიდანს შემოფუნსედით, ღანზარაკი ჩამოვაგდე დღესასწაულბესე.

— შენ რა დღეები გაქვს თავისუფალი, დედა?— ვკითხე.

— რა უნდა შექონდეს, ჭამა უოველდე უნდათ.

— მერე, შენ კი აღარ გინდა დასვენება?

დედა გავაზრდა და კოჭხები აახსარუნა.

— ჭმ, დასვენება! „თუ დასვენება გინდა, შენ სასლში დაჯექ, მე კი სხვას ვიშოვნი“— აი რას მეტყვის ჩემი „სახეინი“.

მე გაზუნდი და მერე გულგრილად მივუტეე:

— აი, კავშირის წვერი რომ იყო, მაშინ ვერ გეტეოდა...

დედამ იჭყის თვალთ გადმოშედა, მაგრამ, რაკი საიმისო ვერაფერი შემაშნია, დაშვიდდა. მთელი საღამო სდუმდა. მხოლოდ, როცა ლოკინებს შლიდა, წაიბურტუნა:

— კავშირი. ერთი ჭკითხე ჩემს „ქალბატონს“, ისეთ კავშირს მოცემს, რომა...

— კავშირიც სწორედ იმისთვის არის, რომ „ქალბატონები“ აღაგემოს, — ფუთხარი ფრთხილად.

როცა ეველა მიუწექ-მოუწექით, კიდევ ვცადე:

— აი, მაგალითად, სვალ 8 მარტია, ქალების დღე. ეველა ქალი თავისუფალია, შენ კი უნდა იმუშაო...

— თავისუფალია, — აბუსდუნდა დედანემი. — სულ რომ გამათავისუფლონ, მაშინ სომ შიმშილით დავი-სოცეთ!

— მაგისთვის არ გამოგაკადებენ, კარგი მუშა ხარ. კიდევაც რომ გამოგაკადან, არა უშავს, სამუშაოს ქალთა წრე გიშოვნის.





დედა გაჩუქებული იყო. მე ცაყთანამ-
დი და განვუგრძე:

— მე შემიძლია წავიდე სხვალ ვაჭარ-
თან და ვუთხრა, რომ შენ კრებაზე სარ-
დაბარებული და სამუშაოდ ვერ მისვალ.

ეს კი გადაუბეჭტე დედა წამოიჭრა და
ავეიროდა:

— შეხეთ ამ ბაღლინჯოს! დედანს ჭკუას
ასწავლის. ე მანდ დაიძინე ჩქარა!

მე კედლისკენ გადავბრუნდი, თავზე საბანო წავისურე, ვითომ
გავიბეჭტე, გულში კი მეცინებოდა.

— გაჯავრდი, გაჯავრდი, — ვუვიქრობდი, — სხვალ კი არ გამუ-
შავებ...

სინათლე გაქრა. ბნელაში კიდევ დიდხანს მესძოდა, როგორ
ბრუნავდა დედაჩემი გვერდიდან გვერდსუ. ეტეობა, ჩემ სიტყვებსზე
ფიქრობდა.

დილით ადრე გამოვეღვიძე. ბავშებს და დედას ეძინათ. წუნა-
რად მივაღებე ჩემი ლოჯინი, ღუძეული აჯანთე, ჩაიდანო ცუცსლზე
დავდგი, ოთახი დაუკავე და ზურის მოსატანად გავიქეცი. როცა
შინ დავბრუნდი, ჩაიდანო ჩუსჩუსებდა. პატარებს კავლეიძნათ და
მხიარულად ტიტინებდნენ. მათ ტიტინში დედასაც გამოვეღვიძე, სწრა-
ფად წამოიჭრა და შეშინებით იკითხა:

— რა მოხდა?

— არაფერი, — წუნარად მივუგე.

დედამ შესედა დასუფთავებულ ოთახს, მოგიხვიე ღუძელს,
მოტანილ ზურს და კარგ გუნებაზე დადგა.

როცა ჩაის მოვუსხედით, ფრთხილად შემიკითხა:

— რა კრებაა დღეს?

მე მოკლედ ვუამბე კვალაფერი, რაც სკოლაში გავიგე რვა
მარტსე.

დედა ადგა, ღუძელთან აფუსფუსდა და მოულოდნელად მომა-
ძახა:

— წადი, უთხარი არ მოვა-თქო.

მე სწრაფად წამოვიჭერი, ქუდს სელი
დავაფლე და მოვეურცხლე, გულში კი
ვიღაც მღეროდა: „გავიმარჯვე, გავი-
მარჯვე!“



ვაჭრისას უნდობლად შემხედენ. ჩანს,
ჩემი ეფლსახვევი არ მოეწონათ. როცა
უთხარი დედა არ მოვა მეთქი, ვაჭრის ცოლმა დაცინვით მეიტხა:

— ხომ არ გაკომუნისტდა?

— მერე, თქვენი რა საქმეა? — მივასალე და გამოვბრუნდი.

შინ რომ მივედი, დედა უბვე თავშალს ისურავდა.

— სად არის კრება?

ავუხსენი, სად უნდა წასულიყო, და ქალთა წრის გამოკსავ-
ნილი კინოს ბილეთიც მივაჩენე.

— საღამომდე ისეირნე, დედა, მე აქ ვეველაფერს გავაკეთებ.
დედა წაზიდა.

თორმეტი საათისათვის ჰატარები გამოქაწუვე და ჩემ სკოლა-
ში წავიუყანე. იქ 8 მარტის აღსანიშნავად „სალიტერატურო დი-
ლა“ გაქონდა.

ჩემი „სტუმრები“ ვევლას მოეწონა. სელმძღვანელმა ნუციკო
სცენაზე აიყვანა და ლექსი ათქმევინა.

შინ სამი საათისთვის დავბრუნდი. შეუუდგევი სადილის კეთ-
ებას.

ვერ დავიკვივსნი, რომ ჩემი გაკეთებული სადილი ძალიან კემ-
რიელი ეოფილიეოს, მაგრამ ჩვენ ისე მოგვმიფნოდა, რომ სწრა-
ფად შევსანსლეთ ვეველაფერი.

დედა მხოლოდ საღამოს დაბრუნდა. თვალები გაბრწყინებოდა,
სახე უცინოდა.

დიდი ხანია ასეთი არ მენახა, მას შემდეგ, რაც მამა მოკვდა.



ჩაის სმის დროს აგრეთვე
 ლად მიამბო ვეველაფერი,
 რაც კრებზე გაგვინახა, რაც
 კინობი ვნახა, და ბოლოს
 დაუმატა:

— მხოლოდ ახლა ვი-
 გრძენი, რომ მეც ადამიანი
 ვარ.

მეორე დღეს, როცა სკო-
 ლიდან დაუბრუნდი, დედა
 შინ დაძინებდა. გაძიკვირდა.

— რა მოხდა?

— სამსახურს თავი დაჯანებე.
 და სასწავლებელმა მიამბო:

— მივედი ამ დღით და „სახეიკა“ შეუბნებ: „ჩემო მართა,
 ძალიან უსრდელი შეილი გოლია“. მე კიდევ ვუთხარი: ბოდიშს
 ვისდი, მაგრამ ჩემ შეილს თქვენს მუქთა-
 სორა შეილში არ გავცვლი მეთქი. ეს
 იყო და ეს. აუიკარი ბარგი და წამოვედი.

მესამე დღეს დედანემი ქალთა წრემ
 მოაწეო დამლაგებლად.

ჩემი დახმარებით მან მალე წერა-
 კითხვაც ისწავლა.

ახლა დედანემი არა თუ კავშირის
 წვევრია, ადგილკომის თავმჯდომარეა და ზარტის კანდიდატიცაა...



მარიკა მიქელაძე.

**მშრომელი ქალი სოციალისტური მშენებლო-
 ბის ერთგული მუშაკია.**

რვა მარტი ავალებს მშრომელ ქალს დაუ-
 ლალავად იბრძოლოს სოციალიზმის საბოლოო
 გამარჯვებისათვის.

კახაყსულმა მოატანა,
 აბა, ფისილად, ბიჭო ია,
 ჩვენც ბეჯითად ჩავატაროთ
 სრული თესვის კამპანია.

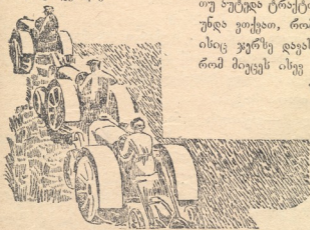
თავთუსს დიკა ვერ წაურბენს,
 განთქმულია ზურეულში;
 ფშუტა მარცვალს ნუ ჩავაბნევთ
 მოუღალავ მიწის გულში.

წესიერად მიუღვეთ-მიუღვეთ,
 არ მოკვიდეს რამე მარცხი;
 მოსახსნავი მოვსნათ დროსე
 და დაუფარცხოთ დასაფარცხი.

თორემ ხვენეე მოკვიდებდა
 დაღონება, სინანული:
 დედამიწას უგვარს ბუდამ,
 რასაცა აქვს ნაღდი გული.

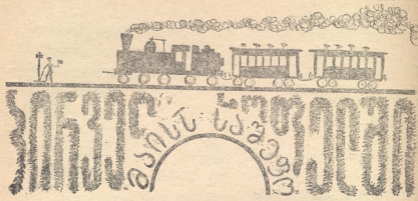
შვეიერთით გოგლა, ირა,
 ნუცა, თეო, სოსო, ნიკა,
 და დაუთესოთ ზური, ქერი,
 თავთუსი და კიდევ დიკა.

ასე, მშურად ვხნათ და ვთესოთ,
 გაგვიძესი წინ, ტრაქტორო,
 ვუვლამ ვრთად დაფისვენოთ,
 როცა საქმე გავასწოროთ.



თუ ბუტვდა ტრაქტორს „უჭ, უჭ!“
 უნდა ვთქვათ, რომ დაიღალა,
 ისიც ვერსე დავასვენოთ,
 რომ მიეცეს ისეუ მალა.

შიო მღვიმელი.



— სულ ზირველი მანია და საძეუო სოფელში მიუღივართ, —
უნასუსა შეკითხვაზე ქუნაში შესვედრილ თინას ზატარა ელიკომ.

— მართლა?

— ჭო.

— რამდენი?

— ათი, ერთიც მასწავლებელია.

— შორსა თქენი საძეუო სოფელი?

— ქალაქიდან მეორე სადგურზეა.

ელიკო კრთოდა, იცინოდა... საუბარში სინარული უსწრებდა.

— ჭუ-უ, ამსანაკები როგორ დამშორებინა! — წამოიძახა ბო-
ლოს მან, როცა ირგულივ მიმოიხედა და მიმავალ ამსანაკებს ქუ-
ნის კუთხეში თვალი მოჭკრა.

— მართლაც! — გაეხმაურა თინა.

თინაც, ქუნაში შესვედრილი თინაც, თითქოს ელიკოს ჯგუფ-
თან მიმავალი ქალიაო, ისე კრთოდა და იღიმებოდა. ელიკო და-
უოფნებს ვერ იტანდა, დეღაზდა...

— კენაცვალე, თინა, შემდეგ ვილაზარაკოთ, შემდეგ, როცა
სოფლიდან დაბრუნდებით. მაშინ ბევრი რამე შექნება სათქმელი.

ამ სიტყვებზე იგი ატორტმანდა, თავის რსუვით თინას გამო-
ემჟიღობა და სირბილით აედგენა მიმავალ ამსანაკებს.

ქალაქიდან გასული დილის მატარებელი ჰურის ვეჯილით ამწვანებულ მინდვრებსე სრიალით მიქროდა. დილა იყო თბილი, ცა სარკესავით სუფთა; გარემო მიმსიღველად გამოიყურებოდა. ელიკოს ვაგონის ღია ფანჯარაში გაეოთავი. ამწვანებული მინდვრებიდან გამოქცეული კრილი ნიაფი სეღებოდა სასესე, უშლიდა თმებს და თმებში ჩაბნეულ წითელ ლენტს დრომასავით ურსეგდა. სსეა ამსანაკებიც სსეა ფანჯრებში იცქირებოდენ, ერთმანეთს უცი-ნოდენ და ემასლათებოდენ.

მატარებელი მიქროდა. უკან რჩებოდა ამწვანებული მთეი, მინდვრები, ალვის ხეები, ტელეგრაფის ბოძები და აქა-იქ მთის კალთებსე გაშლილი ჰატარო სოფლები.

მატარებელი მიქროდა.

უკან დარჩა ერთი სადგური...

მატარებელი ისევე მიქროდა... შემდეგ მძლავრად დაიწილა, სირბილს უკლო და ნელი სელით მეორე სადგურსე შეჩერდა.

— აქ ჩამოვსტებით, — უთსრა ჰატარებს მასწავლებელმა.

ელიკო და ამსანაკები აიშალენ და ჰატარო ჩემოდნებით ვაგო-ნიდან გადავიდენ, სადგურის ბაქანსე შეგროვდენ.

— ეველანი ხართ?

— ეველანი ვართ, — იყო საერთო ჰასუსი.

— მაშ, წესრიგით წავიდეთ. ორი კილომეტრის გაელის შემდეგ მივალთ დანიშნულ ადგილას.

— შორს ეოფილა! — წამოიძახა ნელიმ.



— სრულიადც არა, — გაეზასუსა ელიკო. — ჩვენი სკოლიდან
შენს ბინამდე უფრო მეტი გსა არაა?

— რას მესუძრები, ელიკო!

— სრულიადც არა. იქ ქალაქია, — ქუჩებში სძირი მოძრაობაა,
ფერადი მესაფრები გსეგდება წინ...

— მეჩუ?

— მეჩუ ის, რომ უურადლებას ამ მოძრაობას აქცეუ და მანძი-
ლის სიგრძე მსედეულობიდან გეზარება.

— მართალი სარ, ელიკო, — დუდასტურა მასწავლებელი. ას-
ლა ამავე მსჯელობას დანახებოთ თავი და დავიძრეთ აქედან.

ზატარები ახმაურდენ, ატორტმანდენ და გაუღვენ სოფლისაკენ
მიმავალ შარაკსას.

3.

ჯერ არ გაშუადლებულიყო. სოფლის ოქტომბრელებსა და
ზიონერებს სკოლის ესოში თავი მოეყარათ. სმაურობდენ, კრიბუ-
ლობდენ. ჯგუფ-ჯგუფად იეუნენ დანაწილებულნი და თითოეული
ჯგუფი სკუთარ საქმეს ეძლეოდა. მიუხედავად ამისა, მანც საერ-
თო ინტერესი ჩანდა. ამ ინტერესისა და სისარულის ცენტრში
იდგა ზირველი მანისი.

ზიონერებსა და ოქტომბრელებს გადაეწვეიტათ თავის მსრივ
სასახლოდ ჩატარებით წრეგანდელი ზირველი მანისი. შარბან
სირცხვილი ჭამეს. ვერავითარი მოსამსადებელი მუშაობა ვერ ჩა-
ტარეს. ამიტომ რიიონიდან მაგარი საეეედური მოსვდათ. წელს
სომ ისე არ შეიძლება! სხვა რომ არა იყოს, სირცხვილი და სი-
გლასხა... და ამიტომ ეველანი გაფაციცებით მოძრაობენ.

ერთი ჯგუფი სკოლის დარბაზშია, სცენას აწეობს. ზატარა
ზეესა აქვთ დამსადებული. იგი ადგილობრივ ზიონერთა სელ-
მდვანელია შეადგინა. ზიესა შეესება საგახაფხულო თესვის კამპა-
ნიაში ზიონერების მონაწილეობას. ზიესის წინ უნდათ გაუშვან
ზატარა სურათი ზირველი მანისის შესახებ. ზიონერთა კოლექტივის
სელმდვანელიც აქ არის. იგი ერთი ჯგუფიდან მეორეში გადადის,
ეველგან მეტი მუეაითობა და წესრიგი შეაქეს.



— მოდიან! — წამოიძახა ამ დროს უეცრივ ზიონურმა თანდომ.

— ვინ მოდის!? — გაკვირვებით გასცა სმა ოქტომბრულმა ცაცამ.

— ქალბქელები.

— აა!?

— ქალბქელები. არ იცი, ისინი სომ სუენი შუფი არიან.

— ზო, მართლა. — ამ ღაპარაკზე ეველამ სოფლის შარავკას გასედა. მართლაც მოდიოდნ. სკოლის ესოში უმაწვილებს სისარული დატეოთ და სურნული ატეეს.

ქალბქელები ზირღაზირ ესოში შემოვიდნ. მათ შესედა ზიონურთა სელმძღვანელი. მიესალმა. შემდეგ გამოიძახა ზიონურთა რაზმები. მოეწეო სასწრაფო კრება. კრებას ზიონურსელმძღვანელმა გააცნო ჩამოსული ამხანაგები.

კრებაზე იღაპარაკა ქალბქელმა მასწავლებელმა.

სი მკვირცხლი სახე, მოქნილი სიტყვა მსმენელებს იზიდავდა.

— ჩვენ მოვედით თქვენთან, როგორც ამხანაგები, როგორც თანამებრძოლნი! — რისით ვუბნებოდა კრებას ელიკო. — ჩვენი სურვილია — რითაც შეგვეძლება დაგესძაროთ. ჩვენ კოლექტიურად მოკვირდებთ ზირველი ძაისის ჩატარება. ამისთვის მოვიტანეთ ზღაპარები და ლოზუნგები, საგანგებო კედლის გასეთობისათვის შეიწყინა ქაღალდი და სურათები. ზღაპარებისა და ლოზუნგების ნაწილი დარბაზსა და ქუჩებში გაიკვრება. ნაწილს კი სვალ კარნავალისათვის გამოვიყენებთ. ახლა შეთანხმებით შევადგინოთ გეგმა და შევუდგეთ მუშაობას.

ელიკოს სიტყვები ტანმა დაფარა.

გეგმის შედგენის შემდეგ ჩამოსულები რაღაცეებში განაწილდნენ. მუშაობას აშკარად ქაღალდების სელი დაეტყო. ეფელაფური რიგზე მიდიოდა. დაბინდებისას მოსაშხადებელი მუშაობა დასრულებული იყო.

4.

კათუნდა ზირველი ძაისი. სკოლის შენობა სასწავლოდ მოართული. კედლებსა და სვეტებს ამშვენებს სხვადასხვა ზღაპარი, სხვადასხვა ლოზუნგი. ქვიტვირის კიბის ზეით, სვეტებს შორის გაკრული ხალიჩის ფონზე, წითელი არშიების სიდრეში მოჩანს ღვინისა და სტაღონის ჰორტრეტი. სკოლის აივანში დაკიდებული კედლის გასეთი იშვიათ სილამაზეს ააშკარავებს. იგი საგანგებოდ ელიკოს თაოსნობითაა გაკეთებული. გასეთში ვურადლებას იპრობს კარტიკატურა, შესასებ იმისა, თუ როგორ გაუსუნდა კულაგს ოინები.

სკოლის წინ თავს იურიან ზიონერთა რაღაცეები. კმსადებიან კარნავალისათვის. მოძრაობენ. სმაურობენ. ბობოლად მორთეს ზიონური თანდო. მას მუცელზე ბალიში გააკრეს — სუდმეტი სიმსუქნის გამოსახატავად. ბობოლას „ცოლად“ გამოიყვანეს ოქტომბრული ცაცა. იგი უშნოდ იღრიჯება, ნერვიულობს.

მშრომელი გლეხობაც აქვე ახლოს იურის თავს. მათ ანცვიურებს ზატარების საქციელი.



— უთუოდ ქალაქელების მისესია ვეველაფერი, — ამბობენ სოკიერთები.

— აბა ხეხუბები ამდენს ვერ მოახერხებდენ, — უმატებენ იქედან.

დღის ზირველი საათია. ზიონერებმა სკოლის დარბაზიდან გამოიტანეს საგანგებოდ გაკეთებული ლოსუნგები და ზღაპრები.

განაწილეს რაშეებში.

დაიწყო კარნავალი. დაიძრა ზიონერთა რაშეები. მიჭევა ოქტომბრელთა რიგები. წინა ფრთასე წითელი დროშა ფრიალობს. უკან ზღაპრებისა და ლოსუნგების დაფები მისდევს. „ბობოლა“ თანდო ზირუკუ სის გამძღარ ვირსე და სულელივით იღრჩევს. მისი „ცოლი“, ცაცხა, წინ მიუძღვება ვირს. მკურრებელი კლესები აჯაყრებენ და იცინიან. კულაკის ასეთი გამასსარაზება ზირკლად ხდება აქ. ესეც ქალაქელებმა მოიტანეს. ქალაქელები ზიონერთა რიგებში არიან და ლოსუნგებს ისურვიან: „დავეუფლოთ ტექნიკას“, „წინ — კოლექტივისაციის გსით“, „მოვსლოთ წერბაკითხვის უცოდინარობა“ და სს... ერთი ჯგუფი თავგაპეტებით ძღერის. აქ არის

კვლავ... სა... წვრთნის... სა... სიყვარული... წვრთნის და საბოლოოდ...

საქართველოს
საზოგადოებრივი
ბიბლიოთეკის

იწვევს მსმენელებში.

- ქალაქელებმა გაგაცოცხლეს, — ამბობენ კლეხები.
- შეკნებულებია და იმიტომ.
- ჩვენებიც რომ მსარს არ უგდებენ!
- ასეც უნდა.

ამგვარი სიტყვები ისმის კლეხების რიგებში.

კმაყოფილია უეჭა.

კმაყოფილებით სრულდება კარნავალიც.

ელიკო ახლა ქალაქშია. გუშინ სოფლიდან წერილი მიიღო. აი, რა ეწერა შიგ:

„ეგვლანი კარვად ვართ. თქვენი გამოწერილი ქურნალები და ცახეთები მოგვიდნენ. თქვენი დახმარებით ჩვენი ჩატარებული სამაისო მუშაობა რაიონში ზირველი აღმოჩნდა. რაკომისაგან მადლობა მივიღეთ. ამიტომ ჩვენც დიდად კმაძლობთ დახმარებისათვის. ჩვენი სალამი გადაყვით ამხანაგებს. თანდო“.

გ. კახიანიძე.

საპირველიაისო¹

კვლავ მაისის პირველია,
 ვლავ დროშები ფრიალებენ,
 კვლავ მშრომელთა სიმღერების
 ხმები გრავინით გრიალებენ.

მაისის მზე აღამაზებს
 ყოველიფრით სავსე ველებს,
 ასრულებს და ანოყვიერებს
 მოსათიბს თუ მოსამკელებს.

ჩვენც ამ წითელ დღესასწაულს
 ტკბილად შევხვდეთ, შემოვქაზოთ,
 ვავიდეთ და კოლექტივის
 ნათესები ერთად ვნაზოთ.

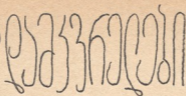
შეხეთ, ერთი, თამამ ყანას—
 როგორ თრთის და რაროგ დედავს;
 მას ნიავე ისე უქრის,
 რომ სრულებით არა სთვლავს.

ცა რომ ღრუბლებს ათამაშებს,
 საცა არის დაიქუხებს,
 და შუქუნა წვიმა ყველგან
 მოსავლის პირს გააუხვებს.

კვლავ პირველი მაისია,
 კვლავ დროშები ფრიალებენ,
 და მშრომელთა სიმღერები
 გუზუნებენ, გრიალებენ.

¹ გადმოკეთებულია.

ჩვენ სამკრედიანი



დღეს ზირველ საცდელ-სახელებელ საბავშვო ბაღში უფრო ადრე დაიწვეს ბავშვებს მოსვლა. ასალი საქმე სინარულით ბავშვებს ზაწიების გულს. მოდიან აქაბრებით, მოცუნცულობენ. საქმე აქვთ დიდი და სასინარული. თუბლები ეველას უბრწეინავს.

გუშინ გამოუცნადეს მათ: „თქვენ გრაკლის საბავშვო ბაღის შეფები ხართ“. თან მოაქვთ სასუქრები — ზატარ ხალბთი, წინსაფრები, მოქსოვილი ქუდები, საცვლები, ტკბილეულობა და სათამაშოები, ერთი სიტყვით, ვისაც რა შეუძლია.

ბაღში დიდი მუშაობაა განაღებული. სოკი ქურნაღს ადგენს, ბავშვების ლექსებს და მოთხრობებს თავს უფრის, მასალას წესით აწუბოს, ბავშვების დანატრული სურათებით ალამასებს კრებულს, სოკნი ფერწასულ სათამაშოებს აფერადებენ, ახალ სახეს აძლევენ, სსკები ტანსაცმელს ქუთებში თელით ალაგებენ.

ეველამ იცის გრაკლის საბავშვო ბაღის ბავშთა რიცხვი და იმის ვარაუდით ეველბაფერს ანგარიშით აწესრიგებენ.

— ბიჭიკო, დროა წავიდეთ. განათლებების კომისარიატი თურმე სასუქრებს დაგვიბირდა.

— არა, ციალა, იქ მსოლოდ 11 საათზე წავიდეთ, დეიდა ნატომ ასე გვითხრა.

— ნეტავი ჩქარა განდებოდეს 11 საათი.

— მალე იქნება, მალე, ერთ საათში წავადეთ.

— უჰ, რამდენ რამეს წამოვიდებთ, როგორ გავახარებთ სოფლის ამხანაგებს!

— არიქა, სახდრო, აბა, წადი, ნახე... ისეთი კარგია, ისეთი, რომ ნამდვილ სოფელს ჰგავს, ნამდვილს...



ბავშები დიდ დარბაზში ვარბიან. იქ ბრტველ ფიცარსე ბავშებს ახალი სოფლის აშენება კიდევ მოუთავებიათ.

სოფელი თინისაგანა გამომერწილი. ახალი სოფლის მთავარ ადგილას კოაპერატივა გამოქმუდი. წარწერა კოსტად არის შეფერადებული. მარჯვნივ რომ ორსართულიანი სასლია, ის სკოლაა. წინ ამწვანებული ბაღი აქვს. მარცხნივ წითელი სასადილოა, ბანკი და სამკითხველო. შუა ქუჩაში დიდი ბოძია აღმართული. სედ სმამდლა მოღაზარაკე მიუმაგრებიათ. განაზირას ტრაქტორები და ავტომობილია.

ბავშებს ტელეფონის და ტელეგრაფის ბოძებიც არ დაფიწვებიათ, წერილი მავთულები სიმებივით ვაუბამთ.

სოფლის ერთ მხარეს დიდი არსია გაჭრილი, სედ მოავირინი სიღებია ვაკეთებული. ეს სოფელი კოლექტიური რწევით და მოსასრებით არის აშენებული. ვისაც სოფლად თავისი თვალთ ახალი რამ უნახავს, ვეულამ ის ვააკეთა, ვეულამ თავისი წვლილი შეიტანა ახალი სოფლის აშენებაში.

ამ გამომერწილი სოფლისათვის დიდი უუთი აქვთ გამსადებული. შიკ რბილად მოათავსებენ და სედ დააწერენ: „ფრთხილად“. ესეც გრავლის საბავშო ბაღის საჩუქარია.

ოჰ, რამდენ საჩუქარს წავუღებენ, რამდენს! ბავშები სისარულით ივსებინ. ფუსფუსმა იმატა, შრომა ვახადვა. ვეულა მუშაობს, აღარავის არ სცადლია.



— ბავშვებო, დროა წავიდეთ, — ისმის მასწავლებლის ხმა.

მსიარული ხმაურობა გაძლიერდა. დერეფნისკენ გაემართა ეველა. ტანსაცმელს მარდად იცვამენ. დიდი ბავშვები ჰატარებს შველიან, ერთმანეთს ჰაღტოს აწვდიან, ჰაღტოს დილებს უკრავენ, ეელსაბაშს უკეთებენ. შემდეგ დარბაზში მწკრივად დაეწევენ, სელში დროშები მოიძარჯვენ და სიძღვრით ქუჩაში გამოვიდენ.

მწკობრად მიდიან, მიიძღვრიან.

სად?

სად და განათლების კომისარიატში. იქ უნდა გამოაცხადონ, რომ ისინი დამკვრელნი არიან და დასმარებას ითხოვენ.

დიდი ბუნობის ერთ-ერთი ოთახი წკრიალა სმებით აივსო.

— დამკვრელებს გაუმარჯოსთ, ჰაწია დამკვრელებს! — მსიარული დიმილით ესაღმებინ კომისარიატში ჰატარა ბავშვებს.

— ჩვენ შეფუბი ვართ, — სანასუსოდ უძღვრიან ბავშვები, და საერთო სიამოვნება დიმილით იფრქვევა დარბაზში.

გაიძარჯვენ დამკვრელებმა, კომისარიატმა მათ უხვად აღუთქვა დასმარება: ფანქრები, კაღებები, რვეულები და დასურათებული წიგნები.

— შოთა, რამდენი საჩუქარი გვექნება, რამდენი!



- არა, შინა, რა ძლიერ გავასარებთ ჩვენს შეგობრებს!
- ნეტა ჩქარა გავიდეს ეს საში დღე...
- ჩვენ უფლასე ბეგონს იქ ვიმღერებთ.
- ვიცაპებთ კიდევ.
- მოდი, ვარჯიშში შევიბრებ გავმართოთ.
- არა, ვარჯიშში კი არა, დეკსების თქმაში გამოვიწვიათ.
- ახ, ნეტავი ჩქარა გავიდეს ეს საში დღე, ნეტავი ჩქარა!
- თენგიზ, კრავალში მატარებლით წავალთ?
- მაშ, მატარებლით, დედა ნატომ სთქვა—მატარებლითო.

ამ ლაპარაკით ბავშვები თავის ბაღს მიუახლოვდნენ და იქაც ისევე ის სიმღერა შემოსახსნეს „ჩვენ დამკვრელები ვართ“ და ესო-ში მსაარულად შევიდნენ.

ცკვიბი.

ბავშვებო, ზაფხულის განმავლობაში იკითხეთ ჟურნალი „ოქტომბრელი“.

გამოცვალეთ თქვენი მისამართი, იმის მიხედვით, თუ სად მიემგზავრებით საზაფხულოდ, რომ ჟურნალის მიღება არ შეგიფერხდეთ.

კაკ-კუკ, კაკ-კუკ! — ბინას ვაგებთ,
ვზომავთ, ვჭედავთ ჩვენის ხელით;
სამხრეთიდან გაზაფხულზე
შოშიების მოსვლას ველით.

კაკ-კუკ, კაკ-კუკ! — ჰაწაწინა
სასვენს ვადგამთ მოაჯირით,
რომ მზის გულზე გამოვიდნენ
ტკბილ გალობით ყოველ დღით.

კაკ-კუკ, კაკ-კუკ! — შევლებთ მწვანედ
და, რა სურვილს დავიმშვიდებთ,
ჩვენს რუს პირად თუთის ხეზე
ტოტებს შუა ჩამოვკიდებთ.

კაკ-კუკ, კაკ-კუკ! — შეხვით, ყვაფი
როგორ შურით შემოგვცქერის:
„მაგ სახლს არც მე დავიწუნებ“.
აღბათ გულში ასე მღერის.

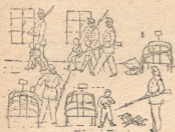
შიო მღვიმელი.



რა მოხდა ქალაქ კოლოში

საქართველოს
საბჭოთაო
საზღვრო
სამსახური

(პოლონეთი)



საბავშო სახლში პატარა ბავშვები ცხოვრობდნენ. მათ შორის ყველაზე უფროსი 8 წლის იყო. ერთხელ, ალიონზე, საბავშო სახლს ესტუმრნენ პოლიციელები.

— ადექით საჩქაროდ, — შეჰყვირეს პოლიციელებმა ბავშვებს — გამოდით გარეთ, ქუჩაში.

პოლიციელები მივარდნენ ბავშვებს, ხელი სტაცეს პატარებს და ტანშიშველნი გაათრიეს გარეთ.

ქუჩაში მათ ავტომობილი უცდიდა. ბავშვები ჩაჰყარეს ავტომობილში და სკოლისაკენ წაიყვანეს. სკოლებს უცხოეთში, უმთავრესად, მღვდლები, ქსენდები განაგებენ.

ქსენდებმა ცემა-ტყეპა დაუწყეს ბავშვებს, რომ მათ სხვადასხვა ლოცვა შეესწავლათ.

ეს ბავშვები კომუნისტების შვილები იყვნენ. ისინი თავიანთ ხარჯზე მოათავსეს საბავშო ბაღში მუშებმა, ვინაიდან მათი მამები საპრობილეში იტანჯებოდნენ და შვილებისათვის დახმარების გაწევა არ შეეძლოთ.

პოლიციელები შემინებული იყვნენ იმით, რომ ბავშვებს საბავშო სახლში ბოლშევიკებად გამოზრდიდნენ და ამიტომ გააძევეს ისინი იქიდან.



აი რა საზიზღრობა მოხდა ამასწინად პოლონეთის პატარა ქალაქ კოლოში.

ბავშვებმა გაიმარჯვეს

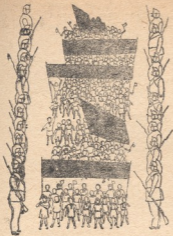
გერმანიის დედაქალაქ ბერლინში მუშებმა გაფიცვა გამოაცხადეს.



პიონერები და მოწაფეები წითელი ღროშებით დადიოდნენ ქუჩაში, მღეროდნენ და სხვადასხვა ლოზუნგს ისროდნენ.

რომელ დღესასწაულთან იყო დაკავშირებული ყმაწვილების ეს გამოსვლა ბერლინში?

არაერთი დღესასწაული არ იყო.



მუშეები არ მუშაობდენ ქარხანაში, რადგან მათ გაფიცვა გამოაცხადეს: მუშეები გაიფიცენ, იმიტომ რომ ქარხნის პატრონებმა შეუმცირეს მათ ხელ-

ფასი, ხოლო პოლიციელებმა და ფაშისტებმა კიდევ უფრო ძალზე შეაფიწროვეს ისინი. მუშეების შვილები დარაზმდნენი გამოვიდენ ქუჩებში, რათა ემცხოთ ყველასათვის, რომ იმათ არ ეშინიათ არც ქარხნის პატრონების, არც პოლიციელებისა და ფაშისტების. ისინი ვაიძახობდენ:

— უმჯობესია შიმშილი, ვიდრე ბურჟუებთან შერიგება!

— გაუმარჯოს გაფიცვას! ყველა მუშა უნდა დაეხმაროს გაფიცულებს!

ყმაწვილები მტკიცედ მიდიოდენ ქუჩებში, ხოლო პოლიციელები შესცქეროდენ მათ და ბრაზობდენ. მათ ვერ გაგებდათ ბავშვებისათვის ხელის ხლება, რადგან მუშეების ეშინოდათ. გამარჯვება ამ შემთხვევაში პატარებს ღარჩათ.



საბჭოთა კავშირის ბავშვნი.—კოლგებტივის საბავშვო ზღაპრი.



მეუღლი ქონის აღმაცვრად
იდგა ქუჩის ზირად,
დაბრეცილი ჩარსოვები
ზირს აღებდენ სშირად.
შივ ცსოფრობდენ მეესოვე
და მურიბ ძაღლი,
კმაყოფილნი თავის ლუკმით
და მონგრეულ სხსლით.



ერთსეულ, როცა მსესე იჯდა
ჩვენი მეესოვე,
ინჟინრები თავს წაადგენ,
ესო მოუსომეს.
ეველაფერი დაუწუნეს:
სხსლი, კარი, ჭერი,
წიგნში რაღაც ჩაინიშნეს,
იკამათეს ბევრი.
დაადგინეს: „ეს ადგილი
ასლა ცუდად ცდება.
ამის ნაცვლად აქ მუშათა
სხსლი აშენდება“.



მეესოვე თვალებს იფშენეს,
ნათქვამი არ სჯურა.
„ეს რა მესმის? ნუთუ მართლა
წამერთმევა კერა?
როგორ? ასლა უსხსლკაროდ
უნდა დაურჩე, კანა?
მეც მუშა ვარ. გაკონილა
საქმე ამისთანა!“

ერთ დღეს, ხედავს, წერაქვებით
შეესია ხალხი,
და მიწასთან განასწორეს
დახვესული სახლი...



საქართველოს
საბავშვო
საზოგადოებრივი
სამსახური

შეესიენ მშენებლები,
მუშაობენ ნარდად,
და სასახლეს აშენებენ
მკვიდრად, კარგად, მარდად.

და სართული სართულს მისდევს,
თხლი აჭკვია თაღსა.
მეგზოვეს ეს სისწრაფე
არ ენახა არსად.
დაბუწუნდა სამდურავეი,
ის, რაც ითქვა გუშინ,
ამ შენობას დასტრიალებს,
უნარი გულში.
ნამუშევარ თვეებს ითვლის,
თითსე დაიმარცვლა,
და შეჭნარის, რომ სასახლეს
ხედავს ქოხის ნაცვლად.

ჭა, დასრულდა მთლად შენობა,
ბრწყინავს მსესე მინა,
მეგზოვეც დღეს ამაუბს,
რომ აქვს სუფთა ბინა.



მარიჯან.



კურტ ჰელმუტი მთელი დღე თავს ცუდად გრძნობდა. დილას, სკოლაში რომ მიდიოდა, პირი არაფერს დააკარა. გული ერეოდა, გულზე აწევბოდა და თანაც სციოდა. დიდი დასვენებისას, ამხანაგებთან თამაშის და სირბილის დროს, ცოტა გათბა, მაგრამ ეს სითბო ხანმოკლე იყო, რადგანაც დიდი დასვენება 15 წამი გრძელდებოდა, რის შემდეგაც ისევ ის ნესტიანი, ბნელი და ცივი საკლასო ოთახი ელოდა მოწაფეებს.

კურტს ეძინება, თვალები სტკივა, რაიმე საგანს რომ უცქერის. ყურები კი თითქოს ბამბით აქვს დატენილი, არაფერი ესმის, მასწავლებელი რასა ხსნის.

კურტი თვითონაც ვერ ამჩნევს, მერხზე თავს რომ სდებს და

ეძინება. ძილში რაღაც მკაცრი ყვირილი ესმის. უნდა თვალები გაახილოს და წამოხტეს, მაგრამ ისეთ სითბოს გრძნობს, რომ განძრევისაც კი ეშინია—ვაი თუ სითბო სადღაც გაექცეს და გაქრეს.

უეცრად თავში რაღაც მძიმე ხვდება. თვალებს აქუცებს და სწრაფად წამოხტება. სიბრაზისაგან გაქარხლებული მასწავლებელი დგას მის წინ.

— კურტ ჰელმუტი! — უყვირის მასწავლებელი. — როგორ გაბედე აქ ძილი, შე წუბაკო, შენა! გადი ახლავე დაფასთან და ამოცანა გადაწვიტე.

კურტი დაფასთან მიდის, საფეთქელთან რომელიღაც ძარღვი ისე მაგრად უცემს, რომ ტკივილს გრძნობს. როგორმე ეს ძარღვი ხელში რომ დაიჭი-

როს, ეგებ დაუამდეს. დაფიდან ცარცს იღებს. ის ხელში ეფშვნება და ტანსაცმელს და ხელებს უთხუზნის. ისევ სდებს ცარცს. ან რათ უნდა, სულერთია, ვერაფერს დასწერს: მან ხომ ამოცანა ვერც კი გაიგო...

— არც კი იცი, რა უნდა დაწერო! — უყვირის მასწავლებელი. — შე საძაგელო, გაკვეთილზე ძილი ხომ იცი!

ამ სიტყვებთან ერთად სახაზავს გამეტებით თავში არტყამს.

— დაიჩოქე ახლავე.

— ეგ ავად არის, მასწავლებელო, — მორცხვად ეუბნება მასწავლებელს კურტის ამხანაგი კარლო.

მასწავლებელი უფრო ბრაზდება, თვალებს ოდნავ ქუთავს და ეკითხება:

— ვინ არის ავად?

— კურტ ჰელმუტია ავად, ბ-ნო ლემან, — იმეორებს კარლო. — მაგის ცემა არ შეიძლება.

მასწავლებელთან კამათი როგორ შეიძლება! ლემანი მეტად ბრაზიანი კაცია. ის კარლ დიუნს მერხიდან ათრევს და სახაზავს სახეში მაგრად სცემს. კარლს ცხვირიდან სისხლი სდის, მაგრამ ხმას არ იღებს. იცის, რომ, თუ უნდა მეტი არ მოხვდეს, როცა მასწავლებელი სცემს, ჩუმად უნდა იყოს.

— დაიჩოქე ახლავე!

კარლ ბარბაციტ მიდის კუთხეში და კურტის გვერდით იჩოქებს. ცხვირიდან წამოდენილი სისხლის წვეთები იატაკზე ეცემა. ცხვირსახოცი არა აქვს, რომ ცხვირი მოიწმინდოს.

კარლის და კურტის ამხანაგები აღშფოთებული არიან დეველარ ისვენებენ. კლასში ხმაურობაა ვიღაც ხმამაღლა უსტვენს ეს ვილია, „ინტერნაციონალს“ უსტვენს.

მასწავლებელი სიბრაზისაგან დორბლებს ჰყრის. როგორ შეიძლება კლასში „ინტერნაციონალის“ სტვენა! მოიცადოს, სახაზავი ასწავლის ჰკუთას. მაგრამ ვილი ხსარტად უსხლტება მასწავლებლის სახაზავს და ხმამაღლა, მთელი კლასის გასაგონად ყვირის:

— ცემა-ტყევის მასწავლებელო, ცემა-ტყევის მასწავლებელო! ჩვენ ნებას არ მოგცემთ, რომ გვცემო!

ბავშვები ერთად ყვირიან და უსტვენენ.

— ლემან, ცემა-ტყევის მასწავლებელო!



ლემანი სიბრაზისგან წითლდება და იხრჩობა, არ იცის, კლასი როგორ დააწყნაროს. ვილაც მოწაფე ქალაქის ბურთულებს ესვრის.

მასწავლებელი მაგიდაზე სახაზავს აბრაზუნებს.

— გაჩუმდით! კურტ ჰელმუტ, კარლ დიუნ და ვილი მენინგ, დღეს თქვენ გაკვეთილების შემდეგ აქ დარჩებით და სანამ ხვალისთვის მოცემულ გაკვეთილს და ერთ ფურცელსაც ხედმეტს არ დაისწავლით, აქედან არ წახვალთ.

კლასში სიწყნარეა. ბავშვები დიდი ხანია, რაც სახლებში წავიდნენ. მხოლოდ კურტი, ვილი და კარლ სხედან კლასში.

ლამფა ოდნავ ბეუტავს, დაწერილის გარჩევა ძნელია.

— მე მეტი აღარ შემიძლია ვაზებირება, — ეუბნება კარლ ამხანაგებს და წიგნს აბგავში ინახავს. — თვალები მტკიავა.

კარლს სახეზე სისხლი შეხმობია, თვალები ცრემლით ევსება. ვილი წყნარად ადებს მხარზე ხელს და ჩასჩურჩულებს: არა უშავს რა, კარლ, გაივლის. ჩვენ ჯერ კიდევ ისე არა გვცემენ, როგორც სხვანაირად. აი, ფრანცს ხომ იცნობ, ფრიდრიხის ქუჩაზე რომ სკოლაა, იქა სწავლობს. გუშინ მაჩვენა — შარვალზე უკან ორმაგი სქელი ნაჭერი ჰქონდა დაკერებული. მასწავლებელს ეცემნა და იმიტომ დაეკერებინა ნაჭრები, რომ ჯდომის დროს ნაცემი ალაგი არ სტკენოდა.

კარლ ჩუმად ტირის.

— ახლა რაღა ვქნა, რომ ვაზებუთებისთვის დამიგვიანდა? რაღა რომ არ დავეტოვებინე, მარჯოსწრებდი, ახლა კი ერთ ვაზეთსაც ველარ გავუიდი, შინ კი საქმელი არაფერი გვაქვს...

— მე რომ არ გამოიმკობაგებოდი, არ დავტოვებდა, ჩუმად უნდა ყოფილიყავი.

— განა შემეძლო ჩუმად ვყოფილიყავი? შენ ხომ ავად ხარ, ის კი გცემდა.

კურტი მუშტებს იქნევს და ყვირის:

— მე აქ აღარ მოვალ, არ მინდა ისეთი სკოლა, სადაც ძალებივით გვცემენ. არ მინდა, არა! ვაეიქცევი, აქ აღარ დავბრუნდები.

— ვერსადაც ვერ გაიქცევი. დაგიკერენ და საპურობილეში ჩავსვავენ, იქ კი უფრო ცუდად ასწავლიან, სამაგიეროდ კი ძალიან მაგრად სცემენ.

— მაგრამ თუ მე არ მინდა მცემონ?

— მაშინ უნდა იბრძოლო.

ვილი თავის წითელ ყელსაბამზე უთითებს.

— ეს პიონერის ყელსაბამია. პიონერები კი იბრძვიან ცემის წინააღმდეგ და, საერთოდ, ცუდი აღზრდის წინააღმდეგ. მეც პიონერი ვარ, და ამიტომ მეც ისე ვიბრძოლებ, როგორც ნამდვილი პიონერი.

დიახ, ვილი ნამდვილი პიონერია. მან კარგად იცის, რაც უნდა გააკეთოს. მას თავში მშვენიერი გეგმა უტრიალებს. კურტი და კარლ ხარბად უგდებენ ყურს.



ისინი უეჭველად პიონერები
გახდებიან.

— ჩვენ გავიფიცებით! — იძახის ვილი. — სანამ სკოლაში სიმშრალე, სითბო და კარგი სინათლე არ იქნება და ცემას არ მოსპობენ, სასწავლებლად არ მოვალთ.

ბავშვები დიდხანს თათბირობენ — ეს საგაფიცვო კომიტეტია. გამოთხოვებისას ერთმანეთს ხელის მაგრად ართმევენ.

— ეს მძიმე ბრძოლა იქნება, — ამბობს ვილი, — მზად უნდა იყოთ ბრძოლისათვის.

კურტი და კარლ პიონერულ სალამს აძლევენ:

— მზად ვართ!

საცაა გათენდება კურტი ძალიან ჩქარობს. კიდევ ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ღონისძიება უნდა დაწეროს. ფრთხილობს, რომ ქალაქი არ დაქმუნოს. ასოები გარკვეული გა-

მოჰყავს: „საბჭოთა კავშირი ჩვენი სამშობლოა“. კურტი დიდი სიამოვნებით წავიღოდა საბჭოთა კავშირში: იქ ბავშვებს არა სტანჯავენ, როგორც გერმანულ სკოლებში. როცა ის ცოტა მოიზრდება, მაშინ ვილისთან და კარლთან ერთად გაიქცევა იმ თავისუფალ ქვეყანაში, საბჭოთა კავშირში. ფუნჯი რბილად მიკურავს ქალაქზე. ცოტა კიდევ — და წითელი ასოები ყვირილს დაიწყებენ: „საბჭოთა კავშირი ჩვენი სამშობლოა“.

კურტი ქალაქებს აგროვებს. ყველაფერი მზად არის. უჰ, როგორ დაიღალა! ფრთხილად დადის, რომ არ იხმაუროს და დედ-მამა არ გააღვიძოს, თორემ მოხვდება, რომ ამდენხანს სინათლე უნთია. მან კარგად იცის, რა ძვირია სინათლე. შინ კი პურის ფულიც არა აქვთ.

კურტი ჩუმად აღებს განჯინას და თახჩებში რალაცას ეძებს. არაფერი არ არის, გამხმარი პურის ქერქის გარდა.

ამას გზაში შესქამს.

ქუჩაში ყინავს. კურტი მირბის, რაც ძალი და ღონე აქვს. აგერ სკოლაც. სკოლის შენობა თავისი მაღალი ყორით ყახარმას უფრო ჰგავს. ვილი და კარლ აღრე მისულან და კურტს ელიან. ესენი საკმაოდ გაიყინენ და ახლა ხტუნავენ, რომ გათბენ.

— ძლივს გელირსა. იყავ მზად!

— მუდამ მზად ვარ!

ლაპარაკის დრო არ არის.

ჯერ კიდევ ბევრი საქმე აქვთ გასაკეთებელი.

სკოლის ეზოში მიიპარებიან. ვილი თადარიგიანი ბიჭია. თან კასრით წებო და დიდი ფუნჯი მოუტანია. ის სწრაფად უსვამს კედლებზე წებოს, კურტი კი პლაკატს აკრავს. კარლ კართან ყარაულობს: თუ რამ სახიფათო გამოჩნდება, უნდა დაუსტკინოს.

ვილი და კარლიც მუშაობდნენ მთელი ღამე და ბევრი პლაკატი დაამზადეს, მთელი ეზო იმითაა მოფენილი.

კურტიც იღებს უბიდან თავის პლაკატს. როგორ ბრწყინავს წითელი ასოები:

„საბჭოთა კავშირი ჩვენი სამშობლოა“.

— რა კარგია, — ჩურჩულებს ვილი. — მაგას კედელზე ნუ ვაკრავთ, მოდი, დროშა გავაკეთოთ.

ის თავის ყელსახვევს იხსნის და პლაკატს ზედ ქინძისთავებით ამავრებს. ნაჭერი თუმცა ქალაქზე პატარაა, მაგრამ იმედს არა ჰკარგავენ, დროშად მინც გამოადგებათ.

— მეც კარგი საქმე მოვიგონე.

კარლ ქუჩაში გარბის, ოღონდ პოლიციელმა კი არ დაინახოს! გულდაღმა ასფალტის ქვაფენილზე წვება და მუცლით მიხობავს. ხელში ნახშირის ნაჭერი უჭირავს. ქვაფენილზე მალე დიდრონი შავი ასოები ჩნდება. მათი წაკითხვა ადვილია: „გაუმარჯოს საბჭოთა კავშირს“, „სა-

ბჭოთა კავშირში ბავშვებს არ სცემენ“.

მშვენიერია: ქვაფენილზეც კი ლოზუნგია!

— ჩქარა, ცოტა ჩქარა, თორემ, თუ მოგვასწრეს, კარგი დღე არ დაგვადგება, აფრთხილებს ვილი.

მოსწავლე ბავშვები ბლომად შეკრფილან ქუჩაში. არცერთს არ უნდა კლასში შესვლა. მა-



სწავლებელნი კი გარეთ არ გამოდიან, ეშინიათ. ბავშვები ყვირიან, მუშტებით იმუქრებიან, სკოლის შენობას წიგნებსა და ქვებს ესვრიან.

— არ გაბედოთ ჩვენი ცემა!

— ძირს ლემანი და მისი სახაზავი!

— მოგვეციოთ საუზმე, ჩვენ ქამა გვინდა!

გამვლელნი ჩერდებიან და მემამბოხე ბავშვებს ათვალეფრებენ. თუ ასე განაგრძეს ყვირი-

ლი, შალე პოლიცია მოვა და ჯოხებით გარეკავს მათ.

— ტყუილად კი არ არის ვილი პიონერი. მან ეს კარგად იცის, და ისიც კარგად იცის, თუ ახლა რა უნდა გააკეთოს. ის სწრაფად ადის კიბეზე.

— ამხანაგებო, მოწაფეებო! — ყვირის ის. — ჩვენს სკოლაში სწავლა შეუძლებელია. ჩვენ იქ სიცივისაგან აუად ვხდებით, საძა-



გელი ლამფებისაგან ვბრძავდებით. მასწავლებელნი, ხელში რაც მოხვდებათ, იმით გვცემენ. ჩვენ მეტის მოთმენა აღარ შეგვიძლია. ჩვენც უნდა გავუთანაბრდეთ საბჭოთა კავშირს, სადაც მოწაფეებს არ სცემენ. ამხანაგებო! გამოაცხადეთ გაფიცვა. არცერთი არ შეზვიდეთ კლას-

ში, თუ უარს არ იტყვიან ჩვენს ცემაზე

ბავშვები მქუხარე ტაშით და ვაშას ძახილით ხედებიან ვილის სიტყვებს. რამდენი ხელი მიიღეს მისკენ, რამდენი ქული ფრიალებს ჰაერში!

— ვაშა, ვილი! ჩვენ ვიფიცებით. ძირს ლემანი, ძირს ცემატყეპის მასწავლებელი!

კურტი ვილის ყელსაბამს აფრიალებს, რაზედაც ლოზუნგია დაკრული.

— ამხანაგებო, ყველანი ქუჩაში გავიდეთ! — ყვირის ვილი.

მოწაფეები კედლებიდან პლაკატებს ხსნიან და ქუჩაში გადიან.

— ყველანი ქუჩაში! — კვლავ ისმის ყვირილი.

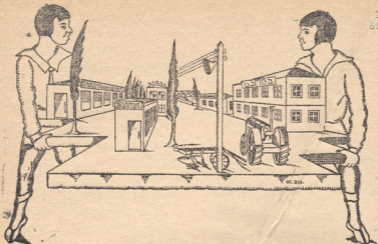
მწყობრი რიგებით გამოდიან გარეთ. ბევრნი არიან, ასეულები...

წინ საგაფიცვო კომიტეტი მოუძღვისთ: კურტი, კარლ და ვილი. ვილი „ინტერნაციონალს“ მღერის. სიხარულისაგან უნდა ძლიერ იცინოს, ან იტიროს.

„რასაკვირველია, ესენი გაიმარჯვებენ“.

პოლიციელებს უკვე გაუგიათ მათი ყვირილი და რეზინის სქელი ჯოხებით მირბიან გაფიცულებისაკენ.

დე, გარეკონ, დე, სცემონ, — ესენი მაინც არ დანებდებიან.



„გაუგარჯოს

კარგანგაფუგას“

ესოდ სძაურობაა. ბავშების კრიბაული ცან სწუდება. ერთ ჯკუფს შოუწეუია მსატკრული კუთსე.

— გაუმარჯოს თქტამბერს, გაუმარჯოს კულტურულ რევოლუციანს! — გაჭკივის სინარულით ზატარა შაქრო.

— კარგად ვისწაული, რომ ღვინით დიდი კაცი გავსდებარა, თამრო? რას იტყვი? — მიმართავს სოსიკო ხელების შუშნით წითელი თავსაფრით თავწაკრულ თამრიკოს.

— ჩვენც, ზატარა ქალები, ვეცდებით ვიუთ ნამდვილი კომუნარები. ასლა ჩვენც შოვასწობთ წითელ კუთსეს და იქ თავს მოვიერთო მსოლოდ გოგონები. ვნახოთ, ვინ აჯობებს, — უნახსუებს თამრიკო.

დაუცურდენ ზატარა გოგონები თამრიკოს მეთაურობით. შორთეს ბაღის კუთსე ვვავილებით, ფოთლებით, წითელი ნაჭრებით, ჩამოჭკიდეს ბელადების სურათები, ფიცრებით გააკეთეს შავიღები,

თავისთი ბისებრად გავითარეს ახლან სკაძეი, ფაქრეი, ქა-
დალდეი; მიიწვიეს უმცროსები და ასწავლიან წერა-კითხვას.

თამრიკომ წითელი ფანქრით ქადალდის დიდ ნაჭერსე წააწერს
„გაუმარჯოს კულტესტაფეტას“.

ბაღში ირავლი ქურნალ „ზიონერს“ ჰკითხულობდა. ბავშვების
მხიარულ თამაშსაც გამაღებით თვალს ადევნებდა.

როცა თამრიკომ ლამაზი ასოებით დაწერილი ლოზუნგი
„გაუმარჯოს კულტესტაფეტას“ — კუთხეში ჩამოჰკიდა, ირავლი წა-
მოღვა და მივიდა ბავშვებთან.

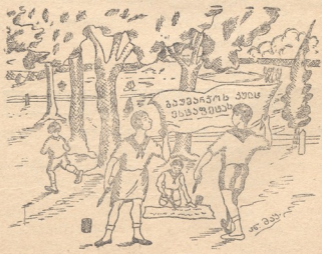
— საღაბი, ოქტომბრელებო!

კოგონები წამოიშალენ. სმარობასე სონიკო თავისი მეგობ-
რებით მიუასლოყდა მათ მიერ მოწუბილ წითელ კუთხეს.

— კარგად და ლამაზად მოგიწვიათ წითელი კუთხე, მაგრამ
საინტერესოა — გესმისთ თუ არა ამ ლოზუნგის მნიშვნელობა? —
და სელით თამრიკოს მიერ გაკეთებულ ლოზუნგს მიუთითა.

— არ მესმის, მაგრამ, ალბათ, საჭირო ლოზუნგია. მე და-
მანასსოყრდა, როცა ჩემი ძმის ვაკოს კომკავშირელი ამხანაგები
გუშინ აქ ბაღში ჰქვიროდენ: „გაუმარჯოს კულტესტაფეტას“.

ირაკლის ესმის კულტესტაფეტის მნიშვნელობა, იგი ბუჯითი





ქეთხევილი ,,ახალგაზრდა კომუნისტი“-ს, ,,ბოლშევიკ“-ს და, სხვა-
თოდ, ჭკითხულობს ლიტერატურას. ამიტომ განსაგები ასსნა-გან-
მარტება მისცა ოქტომბრელებს ლოზუნგის შესახებ.

— ესტაფეტა უცხო სიტუაცია. ის ნიშნავს კოლექტივების შე-
ჯიბრებას წინასწარ მიცემული დავალებების მიხედვით. მაგალითად,
შე დაგაგალოთ რაიმე საქმე. ვთქვათ, ბავშთა კოლექტივების მო-
წეობა. საშუალო ასრულებით ორი ჯგუფი და ერთმანეთს ეჯიბრებით
საშუალო მაღე და კარგად შესრულებისათვის. ასეთ შეჯიბრებას
ესტაფეტა ეწოდება. შეჯიბრება კულტურულ ფორმისადაც სდება და
ამიტომ მას ეწოდება კულტესტაფეტა.

კულტესტაფეტა ჩვენთვის ჯერ მასიური მუშაობის ახალი ფორ-
მაა. ზირველი კულტესტაფეტა მისხად ისახავს: 1) წერა-კითხვის
უცოდინანრობის ლიკვიდაციას, 2) საყოველთაო-სახვადღებულო სწავ-
ლების გატარებას, 3) ზოლიტექნიკისადაც და სკოლის ასაკამდე
აღზრდისთვის ხელის შეწეობას.

კულტესტაფეტა კულტლამქრობის მძალი საფესურია. ოქტომ-
ბრელებმა თავისი მხრით ენერგიული მონაწილეობა უნდა მიიღონ
კულტესტაფეტის ჩასატარებლად.

ვათავა ირაკლიმ ასსნა-განმარტება.

ბავშვები კმაყოფილნი დარჩენ უფროსი ამხანაგის უზრდლებით.

— გაუმარჯოს კულტესტაფეტას! — წამოიყვიროს ბავშვებმა და
მხიარულად გაეშურენ ბინებისაკენ.

ს. გ - ა

ვეთს მუშაი ბიბიოკო

მხოლოდ დღეს გაიგო მიში-
კომ, თუ რა დიდი სარგებლო-
ბა მოაქვს ხეებს ადამიანისათვის.

აქამდე, როგორც სხვა ბავ-
შვები, მიშიკოც არ აქცევდა
ყურადღებას ხეს, სტეხდა შტო-
ებს, სკრიდა ძირში ახალ ამო-
სულ ჩქოლებს და ჯოხებს აკე-

თებდა, სკრიდა ხეებზე თავის
სახელს.

დღეს კი ოქტომბრელების
ხელმძღვანელმა მარომ უამბო
ოქტომბრელების კრებას — რა
სარგებლობა მოაქვს ხეებს, რო-
გორ აშენებენ ხისაგან სახლებს,
აკეთებენ სხვადასხვა ჭურჭელს.



ავეჯს, ქალაღდს; ხე იძღვევა აგრეთვე ნახშირს, ფისს, კუპრს, სკიპიდარს და სხვ.

მიშიკოს შერცხვა.

მარომ კი განაგრძო:

— ხეები შევლის აგრეთვე მოსავლის მოყვანასაც: იქ, სადაც ბევრი ხეა, პურის კარგი მოსავალია, რადგანაც ხეები ინახავს სინესტეს მიწაში; მდინარეები, რომელსაც ხეები უჩრდილებს, არ შრება, წყლით ყოველთვის სავსეა კალაპოტი და ბევრი თევზია შიგ; ხეები სწმენდს და აგრილებს ჰაერს.

მიშიკომ ვეღარ მოითმინა და ასწია ხელი.

— რა ამბავია, მიშიკო? — ჰკითხა მარომ.

— მე უნდა გამავდოთ რაზმიდან: იმდენი ხე გავაფუჭე უბრალოდ, რომ არ ვარ ღირსი ოქტომბრელი ვიცო.

ბავშვები შემოეხვივნენ მაროს და ყვიროდნენ:

— მეც უნდა გამომრიცხოთ!

— მეც!

— მე პირობას ვიძღვევი — აღარ გავაფუჭებ ხეებს.

ძლიეს დაამშვიდა ბავშვები მარომ.

— დაიცათ, ბავშვებო, გამოირიცხვით არავინ არ გამოგრიცხავსთ, ჯერ ხომ არავის არაფერი უთქვამს თქვენთვის ამის შესახებ, მაგრამ დასჯით კი დაგსჯით. აბა ყური მივღეთ. აქედან რომ წახვალთ, ყველამ უნდა უამბოთ თქვენს ეზოებში ბავშვებს ტყის სარგებლობის შესახებ. ეზოებში ყველგან უნდა დარგოთ ჩქოლები; ამას გარდა, ყველამ უნდა მიიღოს მონაწილეობა „ტყის დღის“ ზეიმში, რომელიც ყოველ წელიწადს იმართება აპრილ-მაისში.

— ხა-ხა-ხა! — გაისმა მხიარული სიცილი, — დასჯაც ასეთი უნდა!

— ჩვენ დიდი სიხარულით შევასრულებთ ყველაფერს.

მეორე დღეს მიშიკომ ყველა ბინა ჩამოიარა, გამოიხმო ბავშვები ეზოში და უამბო, რაც კრებაზე სთქვეს.

— იცით, ბავშვებო, ჩვენი ეზო მთლად ტიტველია, მოდით, ხეები დავრგოთ, — უთხრა მან ბავშვებს.

დღითვე, როცა კარგად ვიხსენებ, —
დელი ბალი გავაკეთოთ.

— აბა, ბავშვებო, ახლა წავი-
დეთ სახლის კომენდანტთან,
დაგვეხმარება.

ჯგუფად შეეკვივდნენ ბავშვები
სახლის კომენდანტთან.

— რა მოხდა, ბავშვებო? —
ჰკითხა მან.

— ბალი გვინდა გავაკეთოთ, —
მიუგო ყველამ ერთხმად.

— ბა-ალი? — გაუკვირდა კო-
მენდანტს.

მიშიკომ აუხსნა, რაც უნდო-
დათ.

— აი ასე უნდა გეთქვათ ერთ-
ბაშად, — გაეხარდა კომენდანტს.

— კაი საქმე გიფიქრიათ, მდგმუ-
რებიც დაგეხმარებიან.

მეორე დღეს ბავშვები ისევ
შეიკრიბნენ, კომენდანტიც მო-
ვიდა.

— აბა, ახლავე შევუდგეთ საქ-
მეს. მთავარ ტყისმცველად მი-
შიკო ავირჩიოთ. ის მოგვიმზა-
დებს ყველაფერ მასალას, რაც
საჭიროა. ჯერ დავნიშნოთ ად-
გილები, სადაც ხეები უნდა ჩა-
ვირგოს. ხეები ერთმანეთზე ორი
მეტრის დაშორებით უნდა ჩა-
ვირგოთ, — უთხრა მათ კომენ-
დანტმა.

ყოველმა ორმა ბავშვმა თითო
პატარა სარი და კანაფი მიიღო.
კანაფის ბოლო ბავშვებმა გამო-
აბეს სარს და გაზომეს ორი მე-
ტრი, ჩაასეს მეორე სარი, დას-
კიმეს და მიაბეს კანაფს. და ასე
განაგრძდეს, სანამ მთელი ეზო
არ მოამზადეს.

— ხვალ ტყეში წავიდეთ ჩქო-
ლების მოსატანად, — უთხრა ბავ-

შუშაობა გაათავეს.

მეორე დღეს წაიყვანეს ურმე-
ბი და მხიარულად გაუდგენ-
გზას. სალამოს მობრუნდნენ; ურ-
მებზე ჩქოლები ეწყოთ, ფეს-
ვებზე ტომრები და ქილობები
შემოეხვიათ.

ფრთხილად გადმოიღეს ხე-
ები, დააწყეს ერთ ადგილას გა-
დაწყვიტეს — დილაზე დაერგათ.
შემდეგ წავიდ-წამოვიდნენ სახ-
ლებში.

დილაზე შეუდგნენ დარგვას.
ბავშვების დასახმარებლად მშობ-
ლებიც გამოვიდნენ და ურჩევ-
დნენ — როგორ დაერგათ, რომ
უსათუოდ გაეხარა ხეს.

ამოთხარეს სორმოები — სიგრძე-
სიგანით ნახევარ-ნახევარი მე-
ტრი. როდესაც ჩქოლები ჩარ-
გეს, ორ-ორი კოკა წყალი ჩა-
ასხეს მოსარწყავად. სალამომდე
დასჭირდათ მუშაობა ბავშვებს,
სამაგიეროდ სწორად და ლამა-
ზად იყო ჩამწყვირებული ნაძვე-
ბი და ქადრები.

ხეებზე ბავშვებმა ჩამოჰკიდეს
პატარ პატარა ფირფიტები წარ-
წყვრით — ვინ რომელი ხე დარ-
გა. გადაწყვიტეს ყოველდღე
მოერწყათ ხეები და მხიარულ-



ნი და კმაყოფილნი წავიდნენ სახ-
ლებში.



აღდგომის ნინ

იცით, რა არის აღდგომა?

თქვენ ის აღბათ არ გახსოვსთ. რამდენიმე წლის წინად ამ დღეს დილიდან საღამომდე რეკდენ ხარებს, საყდრების გარშემო უვლიდენ სანთლებით და გალობდენ „ქრისტე აღსდგა“.

ახლა ჩვენში ამ დღეს უკვე აღარ დღესასწაულობენ. კიდევ დავავიწყდა, როდის არის ის, რატომ მოხდა ასე? რა დღესასწაულია აღდგომა, ვის სკირდება ის, რატომ არ დღესასწაულობენ ახლა ამ დღეს, კარგია თუ არა ეს?

დავალება

ამ რამდენიმე წლის წინად ერთ-ერთი გაზეთის რეპორტიო-

რი ვიყავი, დავდიოდი მთელს ქალაქში და ვაგროვებდი გაზეთისათვის საინტერესო ცნობებს, ვავსებდი გაზეთის იმ განყოფილებას, რომელსაც აწერია: „ქრონიკა“. ერთხელ, აპრილში, რედაქტორმა გამომიძახა და მითხრა: —ხვალ აღდგომაა; უნდა გაიგოთ, ვინ ხვდება აღდგომას და როგორ. ამის შესახებ დასწერეთ გაზეთში.

მეორე დღეს დილაადრიან ვიყავი ქუჩაში.

ქ უ ჩ ა შ ი

დილით ქუჩებში სრული სიწყნარე სუფევდა, შუადღისას კი ქუჩა გამოცოცხლდა, ახმაურდა და გამვლელებით აივსო.

გამვლელთა შორის მრავალი მთვრალი შეენიშნე; ისინი ვი-რილითა და გინებით იწვევდენ არევ-დარევას. გახშირდა აყალ-მაყალი და ჩხუბიც, მილიცი-ონერები უსტვენდენ და მოჩხუ-ბართ აპატიმრებდენ; გარბო-დენ და გამორბოდენ მეხოვე-ები, ეტლები ივსებოდა მთვრა-ლი პატიმრებით.

წავედი მილიციაში — ვნახოთ, რა ხდება იქ.

მილიციაში

მილიცია საესე იყო მთვრალი მოქალაქეებით. მაგიდებსა და იატაკზეც ეყარენ ისინი, იგი-ნებოდენ, შუოთავდენ.

მილიციონერმა მითხრა: ახლა მთვრალ მოქალაქეთა რიცხვი უფრო ნაკლებია, ვიდრე გასულ წელსო.

გამოვედი მილიციიდან. უეც-რად ჩემს წინ ჩაიქროლა სასწრა-ფო დახმარების ავტომ, მას მო-ჰყვა მეორე, მესამე. ვაყუევი სა-სწრაფო დახმარების ავტომო-ბილს.

სასწრაფო დახმარება

შევედი მორიგი ექიმის კაბი-ნეტში ჩემი რვეულით და ფან-ქრით.

მაგიდის ტელეფონები წამდა-უწუმ რეკა:

— მოგვაშველეთ სასწრაფო დახმარება: სიმთვრალის დროს დასქრეს მოქალაქე.

— მთვრალი მოქალაქე გად-მოვარდა მეორე სართულიდან.

— მოგვაშველეთ სასწრაფო დახმარება: ვილაც მოიწამლა.

მორიგი ექიმი უსმენს ტელე-ფონით, ჰკითხავს მისამართს, თითს აქერს ელექტროზარს, და ქალაქის სხვადასხვა კუთხისაკენ მიქრიან სასწრაფო დახმარების ავტომები მოქალაქეთა გადასარ-ჩენად.

უეცრად კაბინეტის კარი შე-მოაღო მღვლევარე ხალხმა. ორ-მა სანიტარმა საკაცით შემო-იყვანა სისხლში დასვრილი, გო-ნებადაკარგული კაცი.

— ხელი გადასჭრა ტრამვაიმ, — მითხრა სანიტარმა.

მე დავინახე ხალათის ცალი-ერი სახელო.

დაქირლს ღვინის სუნი ამო-სდიოდა.

ვერ გავუქელ გადაქირილი ხე-ლის ცქერას და ქუჩისაკენ გა-მოვბრუნდი.

— რა საშინელებაა, — ვფიქ-რობდი, — ნუთუ იმიტომ, ქრომ ოდესღაც თითქოს „ქრისტე აღ-სდგა“, ხალხმა უნდა ილორმუ-ცელოს, დათვრეს და დამახინ-ჯდეს?

ეკითხოთ: მართლა აღსდგა ქრისტე?

ძველად, რევოლუციამდე, სკოლაში ბავშვებს ასწავლიდენ, რომ თითქმის ორიათასი წლის წინად ქვეყნად ცხოვრობდა ღმერთი იესო ქრისტე, იგი აწა-მეს და გააქრეს ჯვარზე, დასა-ფლავენის მესამე დღეს კი ის აღსდგა და ამალღდა ცაში.

ქრისტეს აღდგომის დღეს ხალ-ხი დღესასწაულობდა მის მოსა-გონებლად.

მართალია ეს ამბავი? სუთიათასი წლის წინად ხმელთაშუა ზღვის ნაპირებზე ფინიკიელები ცხოვრობდნენ. ეს ხალხი ცდესასწაულობდა საკუთარი ღმერთის აღონისის აღდგომას და ყოველ გაზაფხულზე აღონისის აღდგომის დღეს ისინი ერთმანეთს ულოცავდნენ: „აღონისი აღსდგა!“

ეს იყო ქრისტიანობამდე სამიათასი წლის წინად.

მრავალი ათასი წლის წინად სპარსეთშიც უქმობდნენ აღდგომას. მათი ღმერთი იყო მითრა. სპარსელებს სჯეროდათ, რომ მითრა დაიბადა ბნელ გამოქვაბულში 25 დეკემბერს და სიკვდილის შემდეგ აღსდგა საფლავიდან. მითრას აღდგომის დღესაც გაზაფხულზე დღესასწაულობდნენ, როცა დღე და ღამე თანაბარია.

ვინ აღსდგა?

სინამდვილეში რომელი მათგანი ცხოვრობდა ქვეყნად და სიკვდილის შემდეგ აღსდგა თუ არა რომელიმე?

არავითარი ღმერთი ქვეყნად არ ყოფილა და სიკვდილის შემდეგ არავინ არ აღსდგა. ყველაფერი ეს ძველი ღმერთებია.

ჩატომ დღესასწაულობდნენ აღდგომას?

მრავალი ათასი წლის წინად ადამიანის იარაღი მხოლოდ ქვად იყო. იგი იკვებებოდა მცენარის ძირკვებით, ღეროებით და უმი ხორცით. ზამთრობით ადამიანს დიდი გაჭირვება აღგაძნელი იყო საკვების შოვნა. ადამიანი ფიქრობდა—ზამთრობით ბუნება კვდებაო. გაზაფხულზე რომ ბუნება ხელახლად აყვავდება, ადამიანისთვის ეს „ბუნების აღდგომა“ იყო. ადამიანი დღესასწაულობდა ბუნების აღდგომას. აი ამ დღეს დარქვეს შემდეგ „აღდგომა“. ამიტომ არის, რომ შემდეგ „ღვთის აღდგომას“ გაზაფხულზე დღესასწაულობდნენ.

ახლა ადამიანი ბუნების მონა აღარ არის. ჩვენ ვიცით ბუნების ძალთა მოძრაობა, ვიცით, რით არის გამოწვეული ელვა,



წყალდიდობა, მზის დაბნელება და სხვა. ჩვენ გვაქვს მანქანები, ქარხნები, ფაბრიკები, ბუნების ძალებს ვიყენებთ ჩვენი სურვილის მიხედვით.

რატომ რეკლენ აღდგომას ზარებს?

ოდესღაც ადამიანმა არ იცოდა, რისგან წარმოდგება ავადმყოფობა, წყალდიდობა, მზის დაბნელება და სხვა უბედურება. მას სწამდა, რომ უბედურებას ქვეყნად ბოროტი სულები აჩენენ.

რომ ბოროტი სულები განედევნათ, უბედურების დროს ადამიანები სტებდენ ყვირილს, ხმაურს. ჩინეთში მზის დაბნელების დროს ახლაც გროვდება ხალხი და ყვირის, ხმაურობს.

რევოლუციამდე ჩვენშიც აღდგომის კვირაში რეკლენ ზარებს. ამ ზარის ხმით უნდოდათ განედევნათ ბოროტი სულები.

ვის სჭირდება რელიგია?

ყველა ქვეყანაში მღვდლები, რაბინები, მოლები ასწავლიან მუშებს და გლეხებს — იყავით წყნარად და არ აუჯანყდეთ მეფესა და მყვლეფელებსო. რო-

ცა ჩვენში ოქტომბრის რევოლუცია მოხდა და სამოქალაქო ომები დაიწყო, თეთრების ჯარი უმთავრესად მეფის მომხრეებისა და სამღვდლოებისაგან შედგებოდა. 1921 წლის შიმშილობის დროს მღვდლები არ იძლეოდენ საყდრებიდან ოქროს, ეს ოქრო კი საჭირო იყო, რომ გვეყიდა პური და დამშეულები გამოგვეყვება.

ეკლესია ყოველთვის მყვლეფელთა დამცველი იყო. ყოველ მხარეში სამღვდლოება ამაგრებს კაპიტალიზმს. თქვენ უკვე იცით, როგორ ილაშქრებს რომის პაპი საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ; ისე ილაშქრებს ჩვენს წინააღმდეგ ყველა ქვეყნის ეკლესია.

ძირს აღდგომა!

საღამოს სუფთად გადავწერე აღდგომის დღეს მომხდარი შემთხვევები. აქ იყო: მკვლელობა, დასახიჩრება, მოწამლვა და მრავალი სხვა ბოროტმოქმედება. წერილს სათაურად დავაწერე: „ძირს აღდგომა, ღორმუცლობა და ლოთობა“ და მეორე დღეს გაზეთში გამოვაქვეყნე.

იანო

რელიგიის საბოლოოდ აღმოსაფხვრელად ხელი შევუწყობთ წერა-კითხვის უცოდინარობის მოსპობას.

რა ზარალი მოაქვთ მავნებლებს? ჩვენს ბაღებში აუარებელი სხვადასხვა მავნებელი ბუდობს. რომ გამოვიანგარიშოთ, ზარალი ბევრ მილიონს აღემატება. ზოგ რაიონში ისე გამრავლებული არიან მავნებლები, რომ ბაღებში ხილეულობა არავითარ მოსავალს აღარ იძლევა და იძულებული ხდებიან გადასკრან ხეხილი.



ნახ. 1.

მოსწავლე ბავშვებმა სასტიკი ბრძოლა უნდა გამოუტყხადონ ბაღის მავნებლებს, ისინი უნდა შეგებრძოლონ მათ კოლექტივების და სოფლების ბაღებში; არცერთი ბაღი არ უნდა იქნეს დატოვებული უყურადღებოდ.

ჩვენ აქ ჩამოვთვლით მთავარ მავნებლებს, რომელთაც გაზაფხულობით უნდა ვებრძოლოთ.

ცხირგრძელა. პაწაწა ხოჭოა, სამი-ოთხი მილიმეტრი (ნახატი 1) ძალიან გამრავლებულია ყველგან ჩვენს კავშირში და საშიში მტერია ვაშლისა და ნაწილობრივ მსხლისაც. ადრე გაზაფხულზე, გამოინასკვება თუ არა კვირტები ვაშლის ხეზე, ცხირგრძელა იწყებს თავის მავნებელ

მოღვაწეობას. ბრძოლა უნდა დაეწყოს ადრე, როგორც კი იწყებს თოვლი დნობას.

ბაღში ვაშლის ძირში მოფხიკეთ ნიჩბით შარშანდელი ფოთლები, მიწა, ააგლიჯეთ დაბერებულ შტოებსა და ღეროზე მღიერი, ჩაყარეთ ტომარაში, მიიტანეთ სკოლაში, გაშალეთ მაგიდაზე გაზეთი და გამოყარეთ ზედ. თვალყურით ადევნეთ და, როდესაც მიწა გათბება, დაინახეთ, რომ დაძინებული ხოჭოები გაიღვიძებენ და აფუსფუსდებიან. მაშინ უნდა შეაგროვოთ შარშანდელი ფოთლები ბაღში და დაწვათ. მღიერი და ხავსი უნდა ჩამოსწმინდოთ ხიდან, გამსკდარი ხის ქერქი უნდა ამოგლისოთ კირნარევი თიხით. როდესაც კვირტები



ნახ. 2.

გამოინასკვება, ხოჭოები უნდა ჩამობერტყოთ ხიდან ქილობებზე ან სხვა რამეზე და დაწვათ, ან მღუღარე გადაასხათ. როდესაც ვაშლი აყვავდება, დაზიანებული კვირტები უნდა მოკრიფოთ და დაწვათ.

კუნელის პეპელა თეთრი დიდი პეპელაა (ნახ. 2), ზაფხულში

სდებს 20-40 პაწაწა კვერცხს ვაშლის, მსხლის, ქლიავის, კუნელის და სხვა მცენარეების ფოთლის ქვემო გვერდზე. კვერცხებიდან გამოდინან ჭიები, ახვევენ ერთ-ორ ფოთოლს და ამავრებენ ქსელით შტოზე. ამნაირ „ბუდე“-ში ატარებენ ზამთარს შტოებზე ჩამოკიდებულნი. გაზაფხულზე, გაშიინასკვება თუ არა კვირტები, ეს ჭიები გამოძვრებიან ბუდიდან და, სანამ ფოთლები არ გამოვა, კვირტებით იკვებებიან.



ნახ. 3.

კუნელის პეპელასთან ბრძოლა ძნელი არ არის. გაზაფხულზე, სანამ კვირტები გამოინასკვება, უნდა დაათვალიეროთ ხეხილი და მოკრიფოთ ზამთრის „ბუდეები“; ძალიან მალლა ჩამოკიდებული ბუდეები უნდა ჩამოიღოთ ბოლოგაპობილი დიდი ლატანით, რომ ჭიამ ვერ მოახერხოს გამოძრომა და ხეზე დარჩენა. ხეების გაწმენდა საჭი-

როა ყველაბაღში და უსათუფდუნდა გაიწმინდოს ყველა მტე (ნახ. 3. კუნელის პეპლის მუხლუხო).

ბლუნძელას პეპელა ანუ ბეჭდისებური აბრეშუმქსოვი ღამის პეპელაა. მამალი მოყვითალო მიზაკისფერია, დედალს კი მოლურჯო ფერი გადაჰკრავს (ნახ. 4). ბაღებში ყველგან ბუდობს. კვერცხებს პეპელა სდებს ვაშლის და მსხლის 1 შწლის წვრი-



ნახ. 4.

ლი შტოების ირგვლივ, რამდენიმე მწკრივად (ნახ. 5); სდებს



ნახ. 5.

400-მდე კვერცხს, რომელიც რჩება უძრავად მთელ ზამთარს. გაზაფხულზე კვერცხებიდან გამოდინან მუხლუხოვები და ღრღნიან ფოთლებს და შტოებზე აკეთებენ ქსელს.

ბლუნძელას პეპელას ასე ებრძვიან: გაზაფხულზე ფოთლების გაშლამდე ათვალისწინებენ ახალი შტოების ბოლოებს და, თუ აღმოჩნდება ზედ კვერცხები, სჭრიან და სწვავენ.

გახსოვდესთ, რომ ყველაზე უფრო ადვილი საშუალება მავნებელთა წინააღმდეგ საბრძოლველად ბაღებში ფრინველების შემოჩვევა და მათი მოვლაა.

შემიშუშავეთ ფრინველების შემოჩვევის ზომები, გააკეთეთ შოშიების ბინები, აგრეთვე გაუკეთეთ სახლები წიწკანებს,

ბოლოცეცხლებს, ბოლოქანქალებს, ბუზიჭერიებს და სხვა ჩიტუნებს; ჩამოკიდეთ სახლები ბაღებში, შეიმუშავეთ ფრინველების მოსავლელი ლოზუნგები, დასწერეთ ფიცრებზე და მიაკარით ხეებზე; შარაგზების პირად გამოაკარით დადგენილება, რომ თქვენი კოლექტივის სამეურნეო რაიონში არავინ არ ჩამოშალოს არცერთი სასარგებლო ჩიტის ბუდე. თვალყური ადევნეთ, რომ არავინ დაარღვიოს თქვენი დადგენილება.

თავგაბის მოძრაობა მაგაფხულზე

გაზაფხულზე ბევრი ცხოველი იწყებს შორეულ მოგზაურობას. ჩრდილოეთის ირმები მრავალრიცხოვან ჯოგებად მიდიან შორეული ჩრდილოეთისაკენ, სადაც ახალი საზრდოა და სადაც მათარ შეაწუხებს კოლო და სხვა მწერები. ირმებს მიჰყვებიან მგლები, დათვები, რომელნიც ირმის ხორცი იკვებებიან.

შორეული თბილი ქვეყნებიდან გაზაფხულზე ჩვენში მოფრინდებიან ფრინველები. ჩვენი სახლების აივნის ქერზე განახლება მერცხლების შარშანდელი ბუდე, ან აიგება ახალი. პაწაწინა ხის სახლებში მოიკალათებენ შოშიები.

განახლებული და გაღვიძებული ცხოვრება იწყება წყალშიც. ათასებიანი ჯგუფებით დაიწყებენ თევზები სვლას. წლის ამ დროს თევზი ჰყრის ქვირითს, საიდანაც ახალი თაობა იბადება.

თევზი, სანამდე ქვირითს დაჰყრიდეს, ეძებს წყნარ წყალს მდინარის მიყრუბულ ადგილებში, სადაც ქვიშა სუფთაა: იქ პატარა ლიფსიტები უშიშრად გაიზრდებიან, რადგან მყუდრო წყალს არ შეუძლია მათი გატაცება მდინარის ძირისაკენ და დალუპვა.

ქვირითის დასაყრდელად თევზი ზღვიდან მდინარის სათავეებისაკენ ამოდის, იქ ირჩევს იგი

ადგილს მომავალი ოჯახისათვის. ქვირითის დაყრა ჩვეულებრივად იწყება საღამოს და გრძელდება განთიადამდე.

თევზების ეს საგაზაფხულო მგზავრობა ძალიან ძნელია და საშიშარი, ამიტომაც ისინი უთვალივად ჯგუფებად იკრიბებიან; მათ კარგად იციან, რომ ამგვარი კოლექტიური სვლა მათ შრომას და დაბრკოლებებთან ბრძოლას გაუადვილებს.

როცა მდინარეში ამგვარი მოძრაობა ხდება, წყალი ვერცხლის მსგავსად ბრჭყვიალებს თევზების ზურგისაგან. წარმოიდგინეთ, როგორ მრავალრიცხოვანი იქნება ეს ჯგუფი, როცა მისი სიგრძე 20 კილომეტრს უდრის და სიგანე კი 5 კილომეტრს!

ისინი გაივლიან ასეულ, ათასეულ კილომეტრებს, რომ მონახონ ხელსაყრელი ადგილი „საბავშო კერისთვის“.

უფრო საყურადღებო მგზავრობას იწყებს ზღვის ონავარი თევზი ორაგული.

აპრილში ორაგულები შეიკრიბებიან უზარმაზარ ჯგუფად დასტოვებენ ზღვას და მიაშურებენ მდინარისაკენ. დიდის ჯა-

ფით გაივლიან ისინი მდინარის შესართავს და აყვებიან ზემოთ წყლის მდინარების საწინააღმდეგო მიმართულებით. ამ მგზავრობაში ისინი ებრძვიან ყოველ დაბრკოლებას, ადამიანს, მდინარის საშიშ ადგილებს, ხტიან ჩანჩქერებზე და სხვ. აუარებელი თევზი იღუპება ამ დროს, რომელთაც ნაპირებზე გამოორიყავს მდინარე და გახდის ადამიანთა, ცხოველთა და ფრინველთა საზრდოდ.

ხანგრძლივად მგზავრობენ ორაგულები, სანამ მდინარეში ძალიან შორს შეიჭრებოდნენ. აქ ისინი შეჩერდებიან და სქელ ქვიშაში ჰყრიან მრავალ მილიონ ქვირითს.

მძიმე გზა, ხელსაყრელი ადგილების ძებნა და ქვირითის დაყრა ამ თევზებს ძალზე ასუსტებს და ქანცავს. ისინი ეშვეებიან დასასვენებლად მდინარის სიღრმეში. ზოგი თევზი ამ შრომით იმდენად იღლებს, რომ ზღვაში უკან დაბრუნებაც აღარ შეუძლია, იქანცება, მგზავრობის ღონე აღარ შესწევს და იღუპება.

ოქტომბრელებო, გააცანით ამხანაგებს თქვენი ქურნალი „ოქტომბრელი“ და გაავრცელეთ იგი.



კოლექტივი და ლექსო

ლექსო თუმცა ზატარა იყო, მაგრამ იმას კარგად ესმოდა, თუ რას წარმოადგენდა კოლექტივი. იმისი უფროსი ძმა სოსო ძალიან სშირად ღაზარაკობდა შინ კოლექტივის მნიშვნელობაზე.

ძმის ასეთ ბაზს ლექსო ყოველთვის გულდასმით ისმენდა და შეიგნო, რომ კოლექტივი ძალიან კარგია, იქ არ არსებობს კერძო საკუთრება და კოლექტივის წევრს შრომა საუკეთესოდ უფასდება.

ამიტომ იყო, რომ ის გაკვირვებული შესცქეროდა დედის თვალეზზე მოძღვარ ცრემლებს, როდესაც სოსო, ლექსოს უფროსი ძმა, საკუთარ ხარკამენს კოლექტივის ბინაზე ერეკებოდა.

— დედიკო! რა გატირებს?— შეეკითხა ლექსო დედას.

მაგრამ დედა ისე იყო გაჯახვრებული, რომ სმა არ გასცა.

— დედა, იმიტომ ტირი, რომ სოსო კოლექტივში შევიდა და ყველაფერი იქ შეიტანა?— კიდევ შეეკითხა ლექსო.

— ჰო, შეილა, ჰო, სწორედ ამიტომ ვტირი, — მიუგო დედა.



ლექსო ძალიან დაღონდა; იმას ეკონა, რომ სოსომ კოლექტივში მესვლით კარგი საქმე გააკეთა, მაგრამ დედა რომ ასე შეწუხდა, ეს კი არ ესიაძოვნა.

— შენ ფიქრობ კოლექტივი ცუდია, ასე რომ ტირი?

— იქნება კარგიც იუოს, შვილო, მაგრამ მე რომ ჯერ არაფერი მინახავს კოლექტივის გაკეთებულში, ამიტომ მწუედება გული ჩემ საუვარდელ მამულს და საქონელსე.

— ნუ გეშინია, შენ მამულს და საქონელს იქ უკეთესი მოვლა ექნება,—იმედინად უპასუხა ლექსომ.

— ნეტავ მართლაც ეგრე იუოს, — ჩაილაპარაკა თავისთვის დედამ და თავალებზე მომდგარი ცრემლი კაბის კალთით მოიწმინდა.

რაც უფრო მეტი დრო გადიოდა, ლექსოს დედა რწმუნდებოდა, რომ იმის მამულს და ხარკამესს ერთგულად უყლიდენ კოლექტივში, ამიტომ იმედით ვესებოდა გული და ცრემლები სისხარულსე ეკვლებოდა.

ზატარა ლექსოსაც ასარებდა დედის სიაძოვნება და მოძველებში ის თავისი შრომით უფრო ბევრს ჰპირდებოდა დედას.

ოსავრელ.

მასართობი



ეს ცირკი დახატა
ერთმა ზარმაცმა



მხატვარმა აღარ
დაამთავრა. სინ-



ჯეთ, იქნება თქვენ
შეასწოროთ, რაც



აკლია, დაასრუ-
ლოთ სურათები.

თ ა მ ა უ ი

ჩიტები და გუგული

მოთამაშენი - ოქტომბრელები - ირჩევენ ხელმძღვანელს.
ბავშვები ყველანი ჩიტები არიან და ყველა შემოხაზავს თავის-
თვის წრეს - ბუდეს.

ერთი ჩიტი განზე დგას - ეს გუგულია.

როდესაც ამგვარად მოემზადებიან ბავშვები, ხელმძღვანელი დაიძა-
ხებს: „ქშა, გაფრინდით“; ფრინველები ამოფრინდებიან ბუდიდან და
დაფრინავენ, სადაც უნდათ. გუგულიც მათთან დაფრინავს.

ხელმძღვანელი დაიძახებს: „დაბრუნდით ბუდეებში!“ ყველანი,
და მათთან ერთად გუგულიც, მობრბიან და ცდილობენ დაიჭირონ
რომელიმე ბუდე. ის, რომელიც ვერ მოასწრებს ბუდეში ჩასვლას
და რჩება გარეთ, გახდება გუგულად.

თამაშობა შეიძლება გამეორდეს ხუთ-ექვსჯერაც.

1) ვინ არის, რომ არაფრის არ ეშინია -- არც სიცივის, არც სიცხის, მოდის შენთან მუდამ მხიარული, მღერის, იცინის, აბეჭებს, გაიმბობს ზამთარ-ზაფხულ დაულაღავად და დაუზარებლად?

გაეჩუქებოთ თქვენი შერჩეული „ქმარებელი“ და გაიხსნათ

2) კედელში ვარ ჩაქედლილი და წარამარა თავს ვატრიალებ, ვმღერი, ვხუმრობ და ვაბანავებ მთელი ოჯახის დიდს და პატარებს.

ზ ა მ რ ი ც ა ნ ე

ჯადო კვადრები		
12	13	14
23	24	25
34	35	36

1. საბჭოთა საქართველოს ქალაქი.
 2. რის დასაცავად მართავენ აბრილში საზეიმო დღეს?
 3. მდინარე საბჭოთა საქართველოში.
 4. რას ვაწერთ დღესასწაულის ჩასატრებლად დროშებზე?
 5. ძველ ხალხთა საომ. იარაღი:
 6. მგზავრების გადასაცემი საშუალება
 7. კაცის სახელი.
- ამ სახელების პირველი ასოები-საგან შეადგინეთ კომპარტიის ბელადის გვარი.

ამ უჯრებში ისე გადასვ-გადმოსვით ციფრები, რომ ჰორიზონტალურ და შვეულ მწკვრივებში და აგრეთვე ერთ ირიბშიაც რიცხვის ჯამი ერთი და იგივე გამოვიდეს.

ლოგოგრიფი

კ — ით თავში — სასწავლო ნივთია
ს — ით — მისალმება,



სად არის მესამე ბიჭი.

ორი ასანთისაგან არ გატეხოთ და ისე გააკეთეთ ხუთი და ათი.